

U 01	EU1	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym	Odpowiedź ustna/ocena umiejętności praktycznych	CK
U02	EU3	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego		
U03	EU7	ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta		
U04	EU12	przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych		
U05	EU16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne		
U06	EU24	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń		
U07	EU28	pobiera materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej		
U08	EU29	wykonuje podstawowe procedury i zabiegi lekarskie		

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 5

Umiejętności:5

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	84
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	30
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	114
Punkty ECTS za modul/przedmiotu	4
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady 24 godz.

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii (6 godz. – semestr zimowy)

1. Choroby przewodu pokarmowego związane z kwasem solnym. Zespoły złego trawienia i wchłaniania
2. Nieswoiste zapalenie jelit
3. Przewlekłe zapalenie wątroby o etymologii niezakaźnej

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (6 godz. – semestr zimowy)

1. Choroby zapalne naczyń – klasyfikacja, diagnostyka i terapia
2. Kliniczne aspekty trombofilii
3. Żylna choroba zakrzepowo- zatorowa

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc (6 godz. – semestr letni)

1. Dusznosc i niewydolność oddechowa
2. Płyn w jamie opłucnowej
3. Zaburzenia oddechowe w czasie snu

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej (6 godz. – semestr letni)

1. Podstawy diagnostyki i terapii kłębuszkowych zapaleń nerek
2. Leczenie nerkozastępcze: hemodializa, dializa otrzewnowa i przeszczepienie nerki

3. Nerkowe powikłania cukrzycy; śródmiąższowe zapalenia nerek, zakażenia układu moczowego i nefropatie polekowe

Seminaria - nie dotyczy

Ćwiczenia 60 godz.

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii (18 godz. – semestr zimowy)

1.

Symptomatologia schorzeń przewodu pokarmowego. Badania diagnostyczne w gastroenterologii. Wskazania i przeciwwskazania do badań inwazyjnych. Interpretacja uzyskanych wyników badań. Choroby przełyku. Choroba refluksowa. Przełyk Barretta. Kurcz wpustu. Rozlany kurcz przełyku. Przepuklina rozworu przełykowego. Uchyłek przełyku. Żylaki przełyku.

2.

Zapalenie żołądka i dwunastnicy. Niestrawność czynnościowa. Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy. Rak żołądka. Infekcja *Helicobacter pylori*. Wskazania do leczenia eradycyjnego. Zespół Mallory-Weissa. Zespół Plummersa-Vinsona. Chemiczne uszkodzenia przełyku. Rak przełyku.

3.

Choroby jelit. Zespół złego trawienia i wchłaniania. Diagnostyka różnicowa przewlekłych biegunek. Leczenie dietetyczne w zespołach złego wchłaniania. Choroba trzewna. Powikłania nieswoistych zapaleń jelit. Choroba Leśniowskiego-Crohna. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Rzekomobłoniaste zapalenie jelit.

4.

Zespół przewlekłego niedokrwienia jelit. Choroba uchyłkowa jelita grubego. Polipy jelita grubego. Rak jelita grubego. Zespół jelita drażliwego. Dieta w zespole jelita drażliwego. Zaparcia nawykowe. Stany nagłe w gastroenterologii. Ostry brzuch. Krwawienie z przewodu pokarmowego. Ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego, wyrostka robaczkowego. Ostre zatrucia. Wskazania do żywienia sztucznego i zasady żywienia. Stany przednowotworowe przewodu pokarmowego.

5.

Badania diagnostyczne w chorobach wątroby, dróg żółciowych i trzustki. Toksyczne uszkodzenia wątroby. Stłuszczenie wątroby. Wskazania do biopsji wątroby. Marskość wątroby. Podziały marskości wątroby. Etiologia, rozpoznawanie i leczenie. Niewydolność wątroby. Rozpoznawanie i leczenie encefalopatii wątrobowej, wodobrzusza, zaburzeń hemostazy. Wskazania do transplantacji wątroby. Leczenie krwotoku z żyłaków przełyku. Leczenie krwotoku z żyłaków przełyku.

6.

Diagnostyka różnicowa żółtaczek. Choroby dróg żółciowych. Kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Zapalenie pęcherzyka żółciowego. Zapalenie dróg żółciowych. Dyskinezy dróg żółciowych. Nowotwory pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Choroby trzustki. Diagnostyka chorób trzustki. Ostre zapalenie trzustki. Przewlekłe zapalenie trzustki. Nowotwory trzustki. Biopsja cienkoigłowa. Leczenie dietetyczne w chorobach wątroby i trzustki.

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (12 godz. – semestr zimowy)

1.

Symptomatologia i diagnostyka chorób układu tętniczego

- wywiad z uwzględnieniem czynników ryzyka miażdżycy oraz innych czynników predysponujących do chorób naczyń obwodowych

- badanie przedmiotowe z oceną wydolności obwodowego układu tętniczego

- badania obrazowe (usg, rtg, TK, MRI) oraz diagnostyka laboratoryjna w chorobach naczyń obwodowych

Choroba tętnic obwodowych:

-typy niedrożności, okresy niewydolności tętniczej, rokowanie

-miażdżyca tętnic kończyn donych

-inne przyczyny przyczyny przewlekłego niedokrwienia kończyn dolnych

2.

Ostre niedokrwienie kończyn.

Objaw Raynaud

Profilaktyka i leczenie chorób układu tętniczego: leczenie farmakologiczne, rehabilitacja, wskazania do leczenia

wewnątrznaczyniowego lub chirurgicznego,.

3

Powikłania naczyniowe cukrzycy: patogeneza i obraz kliniczny mikroangiopatii i makroangiopatii cukrzycowej
Zespół stopy cukrzycowej niedokrwienny i neuropatyczny: epidemiologia, patogeneza, profilaktyka, leczenie farmakologiczne, inwazyjne (wskazania do zabiegów wewnątrznaczyniowych, angiochirurgicznych, amputacji), postępowanie miejscowe, rehabilitacja

4.

Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa: zatorowość płucna, zakrzepica żył głębokich.

Choroba żylakowa .

Zapalenia żył powierzchownych: etiologia, objawy, leczenie

Klasyfikacja przewlekłej niewydolności żylniej CEAP.

Niewydolność limfatyczna.

Leczenie owrzodzeń żylnych i tętniczych

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc (15 godz. – semestr letni)

1.

Przewlekła obturacyjna choroba płuc: czynniki ryzyka i zapobieganie, objawy, badania diagnostyczne, leczenie.

Astma oskrzelowa: przebieg choroby, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne. Ostra i przewlekła

niewydolność oddechowa: przyczyny, objawy, postępowanie. Badanie spirometryczne-wykonanie i interpretacja badania. Analiza badania gazometrycznego. Diagnostyka różnicowa chorób obturacyjnych płuc.

2.

Zakażenia układu oddechowego: najczęstsze zakażenia układu oddechowego, objawy, badania diagnostyczne, leczenie, w tym wskazania do hospitalizacji. Zespół bezdechu śródsewnego: grupy ryzyka, objawy, podstawy rozpoznania, możliwości terapeutyczne, związek ze zwiększonym ryzykiem powikłań sercowo-naczyniowych.

3.

Nowotwory układu oddechowego: epidemiologia raka płuca, czynniki ryzyka, objawy, algorytm postępowania diagnostycznego, typy histopatologiczne raka płuca, określenie zaawansowania choroby, możliwości terapeutyczne w raku płuca w zależności od stopnia zaawansowania i typu histopatologicznego

4.

Choroby śródmiąższowe płuc: czynniki ryzyka chorób śródmiąższowych, objawy, najczęstsze odchylenia w badaniach dodatkowych. Diagnostyka różnicowa chorób śródmiąższowych. Sarkoidoza

5.

Choroby opłucnej. Postępowanie z chorym z obecnością płynu w jamie opłucnowej. Zapalenie opłucnej: etiologia, objawy, diagnostyka. Punkcja opłucnowa. Ocena płynu opłucnowego. Przyczyny płynu przesiękowego oraz wysiękowego oraz ich charakterystyczne cechy. Fibrothorax, zwapnienie opłucnej-etiologia objawy, postępowanie.

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej (15 godz. – semestr letni)

1.

Epidemiologia chorób nerek. Choroby nerek jako problem społeczny. Przyczyny wzrostu zachorowań na choroby nerek. Objawy chorób nerek. Definicja przewlekłej choroby nerek i jej stadia. Przydatność oznaczania i wyliczania filtracji kłębuszkowej GFR.

Ostre i przewlekłe kłębuszkowe zapalenia nerek (KZN) – przyczyny, udział układu immunologicznego w patogenezie KZN. Zespoły objawów klinicznych: zespół nerczycowy i nefrytyczny, subnerczycowy białkomocz, nadciśnienie tętnicze. Postaci histopatologiczne KZN.

2.

Śródmiąższowe zapalenie nerek. Zakażenia układu moczowego, diagnostyka, podział, zasady terapii. Kamica nerek, predyspozycje metaboliczne i czynniki sprzyjające powstawaniu złogów. Torbielowatość nerek.

Nefropatia polekowa. Nefropatia po środkach kontrastowych. Nowotwory nerek.

Etiologia i patomechanizm nadciśnienia tętniczego w chorobach nerek. Nefropatia niedokrwienna i nadciśnieniowa. Nadciśnienie nerkopochodne i naczyniowo-nerkowe.

3.

Zajęcie nerek w przebiegu chorób immunologicznych, cukrzycy i nowotworów.

4.

Przewlekła choroba nerek – ocena zaawansowania, objawy, leczenia. Możliwości spowolnienia progresji

niewydolności nerek (IEK, ARB II, kontrola zaburzeń lipidowych i ograniczenie spożycia soli, leczenie niedokrwistości). Choroby nerek w ciąży. Cięża u chorej z przewlekłą chorobą nerek.

5.

Terapia nerkozastępcza: dializoterapia (dializa otrzewnowa, hemodializa) transplantacja nerek. Wskazania do terapii nerkozastępczej. Powikłania, metody postępowania.

Ostre uszkodzenie nerek - przednerkowa, nerkowa i pozanerkowa niewydolność nerek. Jatrogenne uszkodzenia nerek. Zajęcie nerek we wstrząsie, posocznicy i chorobach serca.

Inne - nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

red. Piotr Gajewski „Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych 2015” Wyd. Medycyna Praktyczna 2015

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

Kumar P, Clark M (red.): Diagnostyka i terapia w praktyce lekarskiej, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014

Japp AG, Robertson C (red.): Macleod Diagnoza kliniczna, Edra Urban & Partner, Wrocław 2015

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

Polskie wytyczne profilaktyki i leczenia żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej. Medycyna Praktyczna 2014

Wytyczne Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego dotyczące rozpoznawania i leczenia chorób tętnic obwodowych. Kardiologia Polska 2011; 69.

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

An Khan M. G., Lynch J. P. (red.): Choroby płuc: diagnostyka i terapia. Wrocław 2000

Chazan R. (red.): Pneumonologia praktyczna, Bielsko-Biała 2005

Rowińska-Zakrzewska E., Kuś J. (red.): Choroby układu oddechowego. Warszawa 2004

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

Antczak, Myśliwiec, Pruszczyk, Nefrologia (red.): M. Myśliwiec, Medical Tribune 2011

Rozpoznawanie i leczenie chorób nerek (red.): B. Rutkowski, S. Czekalski, Termedia 2008

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Dostęp do gabinetu zabiegowego i pracowni diagnostycznych, rzutnik multimedialny, laptop.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Znajomość podstaw anatomii, fizjologii, patofizjologii, patomorfologii oraz podstaw chorób wewnętrznych, czyli propedeutyki interny.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

Bardzo dobra (5,0) - Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym oceniana jest na 95%. Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie bardzo dobrze.

Ponad dobra (4,5) - Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 90%. Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie ponad dobrze.

Dobra (4,0) - Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 80%. Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dobrze.

Dość dobra (3,5) - Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 70%. Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dość dobrze

Dostateczna (3,0) - Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 60%. Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dostatecznie

Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem)
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii
ul. Borowska 213 Wrocław, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 21 20
gastro@gastro.am.wroc.pl

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii
ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 22 00
izabela.gosk-bierska@umed.wroc.pl

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc
ul. Grabiszyńska 105, 53-439 Wrocław, tel. 713349559, 713349670
monika.kosacka@umed.wroc.pl

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej
ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 25 00
klinef@am.centrum.pl

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Koordynator przedmiotu choroby wewnętrzne- prof. dr hab. Marek Bolanowski

Katedra i Klinika Endokrynologii, Diabetologii i Leczenia Izotopami
Wybrzeże Ludwika Pasteura 4, 50-367 Wrocław
tel.: 71 784 25 45

marek.bolanowski@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot/koordynator chorób wewnętrznych na IV roku - dr hab. Mirosław Banasik

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej UM we Wrocławiu
ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 25 00

miroslaw.banasik@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za dany przedmiot w poszczególnych jednostkach:

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

prof. dr hab. Leszek Paradowski

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

prof. dr hab. Rajmund Adamiec

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

dr hab. Anna Brzecka, prof. nadzw.

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

prof. dr hab. Marian Klinger

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

wykłady i ćwiczenia:

prof. dr hab. Leszek Paradowski

ćwiczenia:

dr hab. Agata Mulak
dr hab. Dorota Waśko-Czopnik
dr med. Katarzyna Neubauer
dr med. Barbara Woźniak-Stolarska
dr med. Małgorzata Manelska
dr med. Adam Smereka
dr med. Radosław Kempieński

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

wykłady i ćwiczenia:

prof. dr hab. Rajmund Adamiec

ćwiczenia:

dr hab. Izabela Gosk-Bierska
dr med. Rafał Małecki
dr med. Maciej Rabczyński
lek. Marta Wasilewska

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

wykłady i ćwiczenia:

dr hab. Anna Brzecka, prof. nadzw.

ćwiczenia:

dr n. med. Tomasz Dyła
dr n. med. Marcin Gołdecki
dr n. med. Anna Korzeniewska
dr n. med. Monika Kosacka
dr n. med. Aneta Kowal
dr n. med. Ewa Passowicz-Muszyńska
dr n. med. Paweł Piesiak
dr n. med. Irena Porębska
dr n. med. Bożena Weryńska
lek. Maciej Majchrzak

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

wykłady i ćwiczenia:

prof. dr hab. Marian Klinger

ćwiczenia:

prof. dr hab. Magdalena Krajewska
dr hab. Oktawia Mazanowska
dr hab. Mirosław Banasik
dr hab. Mariusz Kusztal
dr n. med. Dorota Kamińska
dr n. med. Maria Magott-Procelewska
dr n. med. Sławomir Zmonarski
dr n. med. Józef Penar
dr n. med. Katarzyna Madziarska
dr n. med. Krzysztof Letachowicz
dr n. med. Tomasz Gołębiowski
dr n. med. Maciej Szymczak
dr n. med. Katarzyna Jakuszko

Data opracowania sylabusu 27.06.2016

Sylabus opracował

dr hab. Mirosław Banasik

we współpracy z : dr hab. Dorotą Waško-Czopnik
dr hab. Izabelą Gosk-Bierską
dr n. med. Moniką Kosacką
dr n. med. Dorotą Kamińską

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii
i Medycyny Transplantacyjnej

Prof. dr hab. Marian Klinger

Podpis Dziekana właściwego wydziału **Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu**
WYDZIAŁ LEKARSKI

DZIEKAN

prof. dr hab. Małgorzata Sobieszczńska